

Przez długie lata, a nawet wieki pierwsze kontakty społeczne w życiu nawiązywaliśmy w okolicy miejsca zamieszkania. Poznawaliśmy sąsiadów i ich dzieci, bawiliśmy się, rozmawialiśmy, nawiązywaliśmy pierwsze znajomości i przyjaźnie. W ramach sąsiedztwa uczyliśmy się razem korzystać ze wspólnej przestrzeni i wszystkiego, co się w niej znajdowało. Jeżeli zależało nam na przyjaznym otoczeniu, to musieliśmy o nie dbać, utrzymywać je w czystości i wprowadzać do niego nowe elementy. Często robiliśmy to wspólnie z innymi osobami, także spoza kręgów rodzinnych. W ostatnich latach wiele mówi się o spłyceńcu relacji międzyludzkich i przeniesieniu ich do sieci. Idąc dalej – często wspomina się o „utracie” sąsiedztwa wraz z większością relacji, które w nim zachodziły. To właśnie takie dynamiczne zmiany dotyczące naszych społeczności stanowią inspirację dla niniejszego projektu.

W ramach planowanych badań sprawdzimy czy powyższe stwierdzenia dotyczące życia sąsiedzkiego są wciąż aktualne. Aby tego dokonać – należy odpowiedzieć na kilka pytań: Jakie są dzisiaj relacje sąsiedzkie w dużych miastach? Jak bardzo jesteśmy przywiązani do swojej ulicy, podwórka, osiedla? Czy wciąż chcemy działać wspólnie na rzecz naszego otoczenia? Jak nasze wspólne działania wpływają na zmiany w sąsiedztwie? Jak Internet wpływa na naszą aktywność sąsiedzka? Odpowiedź na te i podobne pytania ma prowadzić do szerszego celu, jakim jest zrozumienie co kieruje wspólnymi działaniami mieszkańców na rzecz ich najbliższego otoczenia i jak one przebiegają. Ma również dać szansę spojrzenia w przyszłość i przewidzenia dalszego rozwoju wspólnych działań mieszkańców w ich małych, a właściwie najmniejszych odczynach.

Jedyną możliwością uzyskania odpowiedzi na postawione pytania jest przyjrzenie się stosunkom sąsiedzkim z bliska, niczym w obiektywie mikroskopu. W tym celu zamierzam zapoznać się z doniesieniami medialnymi i innymi materiałami relacjonującym życie sąsiedzkie. Planuję również zasięgnąć opinii na ten temat w badaniu ankietowym i pogłębić uzyskane informacje podczas rozmów z osobami aktywnie działającymi na rzecz swojego najbliższego otoczenia, a także mniej aktywnymi mieszkańcami dwóch wybranych miast.

Inspiracją do podjęcia się wymienionych działań było rosnące zainteresowanie społeczne miastem i miejskością. Coraz więcej mówi się i pisze o mieście: o tym jakie powinno być, kto powinien o nim decydować, jaka jest jego nowoczesna forma. Często jednak zapominamy, że ludzie nie żyją w mieście (szczególnie tym wielkim), a w sąsiedztwie. To właśnie w najbliższym otoczeniu spędzamy dużo czasu, znamy większość mieszkańców i czujemy, że jest „nasze”. Stąd też planowane badania aktywności mieszkańców na rzecz własnego otoczenia przeprowadzone zostaną właśnie w skali sąsiedzkiej.